

PRIMORSKI LIST

Boučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

„Primorski List“

Izhaja vsaki 1., 10., in 20. dan v mesecu. Cena za celo leto 1 gl. 50 n., za pol leta 75 n. Posamezne številke se dobivajo v tabakarnah: Nunske ulice in Šolske ulice po 5 nov.

Uredništvo in upravnitvo mu je v Gorici, Nunske ulice št. 10. — Neprankovana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Upravnitvo sprejema oglase in nuznana po pogodbi.

Odgovorni urednik in izdajatelj: J. Marušič.

Lastnik: Konsorcij „Primorskega Lista“.

Tiska: Hilarijanska tiskarna.

Zadnja številka našega lista je bila zaplenjena od drž. pravništva zaradi tega, ker smo govorili v mnenju in o načelih nekega visokega dostojanstvenika in ker smo se pri tem taknili neke prisege.

Molčali smo o tem in koj izdali drugo izdajo lista brez zaplenjenih stavkov, kar je bilo krivo, da list ni prišel pravočasno v roke gg. naročnikom. Mi smo še zdaj odločnega mnenja, da zaplembe ni bilo potreba. Mi ne ščujemo in namen naš je povsem pravilen, ker moramo spolnjevati časnikarsko dolžnost, ter mi ne pišemo samo za občinstvo, ampak tudi zato, da se sliši navzgor. Mi nikdar ne ščujemo, a nočemo biti podobni grmu, v kterega skriva preganjan ptič struc svojo glavo, da ga toliko lože preganjalci ubijejo. Ni dobro objektivnim javnim glasilom, kakor je naš list, brez silne potrebe usta mašiti! Intelligenti pauca!

UREDNIŠTVO.

NEVARNA ZVER.

Vže nekaj let je, odkar straši tudi mej nami, Slovenci, liberalnemu svetu grozodorni „klerikalizem“, to je nekaj zmaj, ki nujno zahteva dan na dan svoje žrtve in ne prizanaša baje nikomur; vse hoče požrti, vse si osvojiti. In, kakor pravijo liberalci, kateri se ga najbolj bojé, je ta „klerikalizem“ nevaren in poguben ne samo pesameznikom, ampak tudi celemu narodu, katerega preti in žuga uničiti. Liberalci nam pravijo nadalje o njem, da nasprotuje klerikalizem slednjemu napredku, da kuje človeško družbo v vezi robstva, ji brani prosto misliti in delovati: — zahteva slepo pokorščino; iz kratka, da je hud neizprosna trinog, ki gleda le na to, kakó ter čim več bi škodil človeški družbi.

Rešpekt pred tako zverjo! Ako me upiči kaka žuželka, me žene radovednost, da pogledam, kaj in kdo da je ta nepridi prav, dasi ni stvar ne rana velikega pomena. Stem hočem namreč reči, da je prav, dasi tudi sami ogledamo tega hudega sovražnika človeške družbe, da ga spoznamo tudi na lastne oči in ne verjamemo slepo liberalcem in sploh tujcem, ko ga nam opisujejo.

„Klerikalizem“ torej! Kaj pa je prav za prav klerikalizem? V vseh dosedanjih bojih na Kranjskem se je vedno in vedno govorilo o klerikalizmu, očital se je Slovenčevi stranki kot velik greh; najlepše je pa pri vsem tem to, da niso liberalci in njihova glasila hotela nikoli izjaviti in povedati, kaj je prav za prav to strašilo, in ako so kaj povedali o njem, je bilo gotovo napačno, bilo krivično, bilo podtikanje. Liberalci pravijo da je klerikalizem težnja katoliške stranke po nadvladi drugih stanov, težnja po vodstvu. Tako pravijo oni! Mislijo pa vse drugače. V resnici je „klerikalizem“ nadvlada krščanskih načel in nauk v vsem javnem življenju in delovanju, on pomeni liberalcem sploh katoliško vero, česar pa nočejo izpovedati, ker bi s tem škodili svojemu naraščanju. To je jasno. Liberalci je vže sam po sebi in mora biti nasprotnik vere, zlasti katoliške vere; liberalci gleda na to, da si pridobi čim več pristavev, — da čim več škodi veri in jo uničuje; ako bi deloval naravnost proti veri kot taki, bi pa na letel pri večini na hud odpor, in zato mora delovati, zvit kakor je, z zvijačo, sleparstvom, slepenjem, in v ta namen je iznašel za vero ime „klerikalizem“, s katerim bije in napada vse, kar je verskega in kar je v zvezi z vero in Cerkvijo.

Beseda klerikalizem je lesk, so limanice, na katere lovijo tople topoglave kaline, t. j. ljudi, ki niso sami nič misliti, ki slepo verjamejo na vsako besedo. In to je ravno največje zlo naše dobe, da se je svet odvadil misliti samostojno in samostojno t. j. z lastnim razumom soditi o tej ali oni stvari. Sedanji vek ima najetih nekaj mož, in mej temi tudi jako dosti slepilcev, ki mislijo zanj; kar ti povedó, na to prisega ogromna večina. Ti možje-misleci so večinoma časnikarji, in imajo največji vpliv na svet. In časnikarji liberalci so iznašli tudi besedo „klerikalizem“ in začeli ž njo gonjo proti duhovščini in s tem proti vsemu, kar je krščanskega. Verni čitatelji liberalnih časnikov so jo pa z velikim veseljem in navlušenjem sprejeli in jo rabili in jo rabijo kot napadalno orožje na Cerkev, duhovščino in njeno stremljenje in delovanje, na slednji red v človeški družbi pod vplivom vere.

Naravno in nujno je nasprotstvo mej liberalci in vernimi sinovi sv. Cerkve. Liberalci mora vže po svojem bitstvu, kakor sem vže omenil, nasprotovati veri, nasprotovati verskim načelom in vsem onim, ki zastopajo, branijo, škitijo, razširjajo ta načela in skušajo urediti vse javno življenje človeške družbe po teh načelih. Zato pa klerikalcem in klerikalizmu boj, odločen boj, brezobziren boj in ako mogoče smrt!

Katoličana, bodi lajka, bodi duhovnika najsvetejša dolžnost pa je, da živi zasebno in javno po načelih sv. vere, po ukazih in navodih sv. Cerkve, in si prizadeva z vsemi svojimi močmi, da uveljavi in uvede ta načela v svojo človeško družbo. V tem se ne sme in ne more imeti nikakih ozirav, zakaj, ako sem kristijan, moram biti v istini to. biti moram tudi dejanski kristijan. Moje stremljenje in delovanje razteguje se na vse javno življenje in vsakdo mora po svojih močeh vestno delovati v svoj prid in prid človeške družbe.

Nadvlada drugih stanov. To je, za kar se poteguje in poti slednji sloj, ki čuti za to moč in samozavest. Vladati bi hotel in hoče vsakdo. Prašanje pa je, ako je sposoben za to. Kdor hoče vladati, mora to razumeti, ker od tega je odvisen blagor vse družbe. Sredstva v dosegu namena, to je v osrečitev družbe, katero vlada, mora natančno poznati, vedeti mora, da so dobra, uspešna in gotova, zakaj velikanska je odgovornost!

Sv. Cerkev se čuti nujno poklicano v to, da duševno vodi narode, in v to ima ona vsa potrebna sredstva. A ne samo duševno, tudi v telesnih, zemskih zadevah ima ona često odločevati. Priznati nam je namreč, ker vemo iz vsakdanje skušnje, da so telesne in duševne potrebe človeške mej sabo v zvezi in tako odvisne druge od drugih, kakor je odvisno telo od duše in narobe.

Bodimo kratki! Dušno blagostanje človeško je odvisno od telesnega in narobe. Skrbeti treba torej, umnega vodstva je treba v obeh ozirih. Dušnega vodstva, in to je naravno, si ne more pustiti kratiti cerkev, recimo duhovščina, bóli vsi verni za to sposobni sinovi Cerkve, duhovniki in lajki. Ti vedo najbolje česa treba narodom, kaj jim je v prid in kaj jim škoduje. In ako deluje kdo, bodi liberalci bodi kdo drug v nasprotjem, pogubnem smislu, treba odpora, odločnega, trdovratnega odpora!

V telesne ozire, v zemske zadeve ni ravno rečeno, da se utikaj Cerkev, ako pa je potrebno, — da, tudi v to se mora. Ako preti narodom nevarnost, gmotni pogin, treba jim pomoči pod vestjo, in ako ni nikogar drugega, ki bi to storil, mora Cerkev.

V današnjih časih je ravno to zadnje nujno potrebno. Isti, ki se postavljajo za voditelje in učitelje narodov, — liberalci, — so jim najhujši sovražniki. Kaj je liberalizem napravil v tem stoletju, koliko neizmerno je škodil narodom in tudi nam Slovincem samo v gospodarskem oziru, tega ni preceniti. Dosti povedano, je

upropastil vse delavske sloje in rodil soc. demokracijo; in dan na dan uvidevamo in spoznavamo bolj in bolj pogubne posledice v tem slučaju gospodarskega liberalizma. Da se prepreči popolen pogin in propad človeške družbe, je povzročila Cerkev svoj glas, in slavni Leo XIII. dal navodila, kako rešiti preporno prašanje. Sredstva, s katerimi razpolaga Cerkev, so uspešna in gotova. Ako se noče torej liberalna stranka prepričati o pogubnosti svojih načel in hoče nadaljevati svoje upropadajoče delovanje, ne ostaja pač drugega, kakor da se mu napove boj — boj — boj in smrt! v prid ubogega ljudstva!

Srečna torej Cerkev, ako obvlada druge sloje, in doseže v tem oziru nadvlado nad njimi v prah potlačilsi zlasti liberalizem!

Druga nadvlada, katere se hudo boje liberalci, obstoja v duševnem vodstvu. Gre se namreč za to, kdo vodi narod v duševnem oziru, kdo ga vzgajaj, kdo ga duševno hrani. Mislim, da ima v tem odločevati oni, komur je dana ta naloga in kdor razume to. Pod to točko spada koliker toliko tudi politično prašanje, zakaj ravno od političnega prašanja, od razmer, ki vladajo v državi, od dobrega, ki vodi vso državo in ji je v temelj, je odvisen razvetelesnega duševni blagor naroda. Država, oziroma možje, zastopajoči narode imajo vso usodo državljanov v svojih rokah. Se ti določujejo, v koliko se upoštevaj vera v javnem življenju državljanem, kaka bodi osobito vzgoja, kake naj bojo šole, i. t. d. Dolžnost vsakogar je torej, da gleda na to in pripomore, da je tudi v teh ozirih vse najbolje, da se odda tolika naloga v roke takih, od katerih pričakujemo dobrega vodstva in dobrih zakonov. Kakor v celi mnogonarodni državi, ravno tako treba skrbeti tudi v posamnih narodih za dobra vodstva v prospah narodovih koristij. — Liberalizem se je pokazal do sedaj v najslabši luči v vsej pogubnosti in nesposobnosti za toliko nalogo: nujno torej, da se kdo drugi potegne bodi glede državnega ali narodnega vodstva, da se odvrne in prepreči popolni propad naroda ter se mu še začasno opomore! Ako vidi liberalizem, da ni kos tej nalogi, tedaj odstopi in molči ali pa popusti dosedanja načela in okleni se pravih, ki jih nudi katoliška vera. — Okleni se katoliških načel! Tukaj se glasi: Aut — aut: Ali si za to ali nisi. Ako si, dobro, deluj, ako nisi, pusti, nikdar pa ne izpodkopuj onega, ki dela prav!

Ako deluje krščanski duh dandanes v toliki meri, in napreduje v tem bolj in bolj, deluje tudi za to, ker vidi, da je potrebno; ako bije proti liberalizmu krvav boj, ga bije zato, da uniči njegov pogubni uplir; ako si s tem svojim delovanjem pribori nadvlado drugih stanov, je to popolnem naravno in tudi zasluži. Ne zasluži pa očitanja liberalnih mož in listov, da je katoliški duh, katerega imenujejo „klerikalizem“, poguben narodu, ker dejstva in stoletja govore drugače!

Liberalcem pa in njihovim listom ne ključemo drugega kakor to: Nikar si ne krinčite obraza, pokažite se vsaj enkrat može! Čemu zlorabljati in lzrabljati besede, imenujte, ako vže hočete boja, vsako stvar s pravim imenom, stopite javno in prostim licem pred nas in recite nam: „Mi smo liberalci, vi ste klerikalci (kar je ravno to, kar kristijani) mi smo vaši odločni in trdovratni nasprotniki in sicer zato, ker ste kristijani, ker imate krščansko vero in načela; mi smo proti tej veri in tem načelom, katera imenujemo na kratko „klerikalizem“. Borili se bomo vedno najodločneje proti vam a odkrito, moško, in tudi vas bomo spoštovali kot odločne in nevstrahene svoje nasprotnike Clara pacta, boni amici!“ Tako! Opomba: Lepo bi bilo to, ako bi bilo mogoče, da bi liberalci kot resnični liberalci mogel kdaj tako govoriti in delovati!

Politični pregled.

Zastopniki češkega naroda in vlada. Glede na stališče, ki naj zavzema češka državnozborna delegacija napram Thunu, zatrjujejo radikalni krogi, da bodo pri prihodnjem parlamentarnem zasedanju resno zahtevali od vlade, naj jim pojasni, kaj misli s zahtevami češke državnozbornske skupine. To naj bi bilo njihovo zadnje vprašanje v tej zadevi. Radikalni češki krogi so pripravljene izvesti takoj skrajne posledice, ako ne ustrezne vlada njihovim postulatam. Tudi slovenska potrpežljivost ima svoje meje, česar pa baje nočejo nekje umeti.

Vojsko med Nemčijo in Ameriko so naznanjali zadnje dni ameriški listi. To vest naj bi bil izjavil sam ameriški admiral Dewey, ki se je pred kratkim mudil v Trstu. Tej raci ne verjame noben resno misleč politik, marveč zre za to izjavo samo namene nekaterih nemških poslancev, kateri bi hoteli s tem upliniti na zastopnike v nemškem državnem zboru, ki nočejo slišati, da bi se pomnožila nemška mornarica.

§ 14emu se narekuje boj od vseh stranij. Povsod se kujejo protesti proti temu paragrafu in proti sedanjemu postopanju Thunove vlade. Mnogi občinski zastopi so sklenili, da nočejo sodelovati pri zakonih, ki se uveljavijo potom § 14.

Služabniške plače se bodo vendar enkrat preosnovali. Izboljšanje služabniških plač bo pa le začasno, ker se vlada ne more stalno s § 14. določiti ničesar, kar bi trajno obteževalo državni zaklad. Ta naredba bo proglašena, kakor se poroča, na cesarjev rojstni dan, 18. avgusta in stopi v veljavo 1. septembra.

V Belgiji je odstopilo ministerstvo Van den Peereboom in konservativec Smet de Nayer sta dobila nalogo, da sestavita nov kabinet.

Dreyfusova pravda se je pričela v ponedeljek 7. avgusta. Trajati bi znala ta zanimiva obravnava kaka dva tedna. Zagovornika Dreyfusova sta odvetnika Labori in Demange. Je pač že skrajen čas, da rešijo to vprašanje, ki muči že tako dolgo francoski narod in vse čiljelstvo.

Mirovna konferenca v Haagu je, kakor smo poročali, že zaključena. Dolgo so se posvetovali modri možje, poratili mnogo časa in denarja, a vendar zve človek tako nezaupno za njimi zdaj, ko so se od posvetovanj napotili vsak na svoje mesto. Uspehov ni, sklepov tičočih se zmanjšanja neznošnih bremen, s katerimi tišči človestvo k tlem nesrečni militarizem, tudi ni; — sedaj pa razmišljal o pomenu te konference in v uadejah, ki jih je vanjo ztavilo človestvo. Ruski car ni plač pričakoval samih sej in posvetovanj.

Francoski zunanji minister Delcassé je dospel v petek popoldne v Petrograd in obiskal takoj grofa Muravjeva. Kakšen namen ima ta pohod, o tem ugibajo raznovrstno razni listi. Naglaša se med drugim tudi to, da se odpove v kratkem ruski car Nikolaj vladarstvu, in to skrbi Francijo, ki je v prijaznem razmerju z Rusijo. Kakšnega menenja bo naslednik Mihael, tega ne ve še nihče.

Kaj novega po Slovenskem?

Na Kranjskem. Na Homcu v Vodica in Tunicah so občutili precej dolgo trajajoč potres. — Pri Cerkljah je gorela 5. avgusta vas Vapolje. — Na Blelu je daroval 30. julija blejski domačin, č. g. Alojzij Wester, novo sv. mašo v cerkvi M. B. na otoku. — Duhovne vaje z učiteljice bodo tudi letos v Ljubljani v uršulinskem samostanu od 3. do 7. septembra. — Pri Krškem bodo strelne vaje 9. 12. in 14. avgusta. — XIV. redna velika skupščina družba sv. Cirila in Metola se je vršila 3. avgusta na Vrhniki. — Vodstvo kmetijske šole grške je postavilo že tretjo postajo za streljanje proti toči. — V Crnem Vrhu je gorelo pri hišarju

Jakobu Kupriku. Zažgali so otroci, škoda je 600 gl. — V Ljubljani se snuje tamburaški zbor slovenskih delavk. — V Kamnik je došlo letos 295 tujevc, ki so iskali zdravja v tamošnjem kopalšču. — V petek je pogorel v Jesenicah hlev Jan. Jensterle. — Potres so čutili v soboto v Šmihelu nad Pliberkom, v Celovcu, Trzinu, Kadovljici.

Na Štajerskem. Zveza slovenskih posojilnic v Celju je sklicala 30. p. m. v Celovec shod koroških posojilničarjev. — Kovač Možina je zabodel 30. m. m. pisarja pri okrajnem glavarstvu, J. Lipuša. — Ustrelil se je upokojeni nadzornik straže v kaznilnici v Koprnu, Anton Žuželj. Pokojnik je imel več odlikovanj; star je bil 57 let. — Nadučitelj na okoliški šoli v Mariboru in urednik „Popotnika“, g. Mih. Nerat, je dobil naslov ravnatelja. — V Št. Jurju na južni železnici je povozil vlak železniškega čuvaja Franca Dobviška. — Pri Zidanem mostu je utonil v Savi sprevodnik južne železnice Flucher. — V Ptuju dobi tamonje „Občno vojno društvo“ novo zastavo. Blagoslovil bode zastavo sam presvetli pospod knezoškof dr. Mihael Napotnik. — Toča je napravila veliko škodo v vinogradih okoli Skocijana in Šmarjete. — Za nemške sadjarje na Štajerskem je imenovan od poljedelskega ministerstva za poročevalca gledé sadjarstva baron Ecker, mož, ki ne ume slovenščine, ki mora biti torej napram Slovincem nemec. Mož se zato ne bo mogel poučiti o razmerah med Slovinci na Štajerskem. — V Št. Ilju pod Turjakom so ustanovili kmetijsko zadrugo.

Na Koroškem. Zlato mašo je daroval v Št. Juriju nad Celovcem preč. g. duh. svetovalec in župnik Mihael Možič. — Pri Kikarjivasi cenijo škodo vsled nesreče na južni železnici na 200.000 gl. Promet je na tej progi zopet otvorjen. — Beljaški nacionalni občinski svet je sklenil krstiti podaljšano Šolsko ulico za „Bismarck-Strasse“. — V celovškem mestnem svetu sta odložila občinska svetnika dr. Abuja in deželnosodni svetnik Dörfinger svoja mandata radi nekega sklepa Bismarkovih častilcev. — V Slov. Plajbergu so pri zadnjih občinskih volitvah zopet v vseh treh razredih zmagali nemčurji.

Družba sv. Mohorja.

Rojakom svojim naznanjamo vesele novice, da je število udov družbe sv. Mohorja tudi letos napredovalo! Naša družba šteje namreč 78.103 ude, t. j. 972 več, kakor lani, in 6563 več, kakor predlanskem. Vidimo torej, da število Mohorjanov stalno raste; — naj tako ostane in v bodoče!

Udje se razdelež po škofijah tako-le:

1. Goriška	8.904 t. j. več 72
2. Krška	6.227 „ „ 424
3. Lavantinska	24.806 „ „ 364
4. Ljubljanska	30.742 „ manj 149
5. Tržaško-koperska	3.988 „ več 103
6. Sekovska	525 „ manj 65
7. Somboteljska	316 „ več 3
8. Zagrebška	568 „ „ 4
9. Senjska	214 „ „ 8
10. Poreška	111 „ „ 7
11. Videmska	197 „ „ 33
12. Dajakovašk	47 „ „ 57
12. Bzenska	227 „ „ 57
14. Razni kraji	318 „ „
15. Amerikanci	790 „ „ 72
16. Afrika in Avija	123 „ manj 7

LISTEK.

DOBRO SERCE.

(Črtica iz mladosti + grofa Chambord-a)

Če so bližamo solnčni Gorici, že od daleč zagledamo na prijaznem hribčku samostan očetov frančiškanov, z majhno, ali krasno cerkvico, ki jo narod imenuje „kapela“. drugim je pa ta kraj znan pod imenom Kostanjevica. Gotovo je še vsak, ki je prišel v Gorico, šel tudi k tej cerkvici, da še nekoliko pomoli, saj naš narod je zelo veren, tudi, in da se navzije krasnega razgleda, ki se tukaj odpira gledalcu. Ali ne samo to, še nekaj drugega vabi vsak ga k tej cerkvici, namreč krasna grobnica šestih članov francoske kraljeve rodovine Bourbonov, ki pod to cerkvico mirno počivajo po trudopolnem zemeljskem popotovanju. Med drugimi sta tukaj pokopana tudi kralja Karol X. in Henrik V. imenovan grof Šambord (Chambord).

Henrik V., grof Šambord, je bil rojen v Parizu 29. septembra 1820 po smrti svojega očeta vojvode iz Berry.

Izkaz kaže, da je družba najbolj napredovala v krški škofiji (424), v lavantinski (364) in tržaško-koperski (103). Nazadovala je najbolj v ljubljanski (149). V drugih je ostalo število nekako na isti višini kakor lani.

Da smo tudi letos dosegli toliko uspeha, zato gré zahvala najprej Bogu. ki je zopet tako očividno blagoslovil naše delo, dalje požrtvovalnim poverjenikom, ki delujejo z rodoljubnim trudom za družbo in vsem, ki so ji kakorkoli pripomogli k lepemu napredku. Iskrena hvala vsem!

Udom se bode torej letos razdelil vkup 468.618 knjig.

Rokopisov je družbenemu odboru v minulnem letu došlo nad 55, V seji dne 5. jul. t. l. je odbor sprejel sledeče:

1. Fr. Malograjski: „Za srečo.“ Obširna povest.

2. Anton Medved: „Krivica in dobrot.“ Igra v treh dejanjih.

3. Dr. Jan. Ev. Krek: „Božji blagoslov.“ Povest.

4. Fr. Finžgar: „Dovolj pokore.“ Povest.

5. J. Kostanjevec: „Za denar.“ Povest.

6. Fr. Ks. Meško: „Norec.“ Slika iz vasi.

7. P. Bohinjec: „Pri moji kokoši.“ Slička iz naroda.

8. J. M. Dovič: „Izkoriščevalci.“ Dogodbica.

9. Podravski: „Dobro se je izvil.“ Dogodbica.

10. Dr. A. Pavlica: „Sv. Gora pri Gorici.“ Opis.

11. Jurij Trunk: „Žganje — naš sovražnik.“

12. Neimenovan: „Novi civilno-pravdni red.“

13. A. Obreza: „Kako plačujmo davke.“

14. Frančišek Polbor: „Krmiljenje z fosforo-kislím apnom.“

15. Isti: „Gospodarske drobtinice.“ Dalje sta se sprejela obširna rokopisa;

16. Dr. Andrej Karlin: „Priprava na smrt ali premišljevanje večnih resnic.“ Spisal sv. Alfonz Marija Liovorski.

17. Dr. Anton Medved: „Anton Martin Slomšek, knezoškof lavantinski.“ Spominska kniga ob stoltnici njegevega rojstva.

Za prihodnje leto (1900) pripravlja odbor Mohorjanom že sedaj lep knjižni dar. Izdali bomo II. zvesek „Slovenske Pesmarice“, ki se je že od mnogo strani zahteval. Lepo okrašeno knjigo „Anton Martin Slomšek“, Liovorjevo „Pripravo na smrt“ itd. — Odbor se nada, da bode tako družbi ohranil stare ude ter privabil še prav mnogo novih! To dal Bog!

Dopisi.

Iz gor. (7. 8.) Po naključju mi je v roke prišla 6. številka Prim. lista II. tečaja z uvodnim člankom: „Politika strasti“, ki se tako začne: „Na nobenem polju ni treba bolj mirne krvi, ko v politiki. Mirna kri, zdrava kri. Komur ni dalo nebo treznosti, naj bi se nikoli ne lotil politike. Strastni ljudje so najslabši politiki, ki desetkrat toliko prederejo, ko sezidajo. Včasih tudi sebe uničijo.“

Poglejmo za deset let nazaj! Sredi te dobe so bili po Goriškem razni shodi. Dne 15. julija 1894. so bili volilci v Bolcu zbrani. Tedaj se je drznil nek župnik na lastno roko preč. g. narodnega

voditelja in tovariše razžaljen prositi, da bi se popolnoma ločili od „Soče“.

Vsled tega smelega koraka vsulo se je vse mogoče nanj. — da je mnogo gmotno, in še veliko več moralno trpel. Ceih pet let je bilo treba čakati in trpeti, da je prišlo do nasvetovane ločitve. Zato se lepò umeje beseda zadnje „Gorice“, ki pravi: Zal, da so naši voditelji bili preveč potrpežljivi ter pustili, da je šel plevel v cvetje“.

Lah pravi: „Meglio tardi, che mai“.

Iz Doline. *Odbiti protest.* Nedavno je naša občina protestirala proti nepotrebnemu in nezakonskemu dovoljenju novih žganjarjev v naši občini. Postava veli, naj se privoli na petsto prebivavec le ena žganjarija. — Vas Dolina in Kroggle štejejo le okoli tisoč duš, imata pa štiri žganjarije. — Pretekli mesec pa je spet dobil en kmet dovoljenje, da odpre eno novo tako prodajalnico v eni bližnji vasi, t. j. v Sočerbnu, ki ima le 40 števil. — Se ve, naša občina je protestirala, vse pa je bilo zastoj. Da le pride davčni denar skupaj, potem pa je vse dobro.

Začeto delo pri poravnavanju tal in vode v dolinah Korpa in Mačkule lepo napreduje. Po tolikih prošnjah so končno začeli telati in osipati in ravnati vodo v imenovanih tolinah, katere so bile do sedaj veliko od vode poškodovane. Sicer bi delavci še bolj pogumno in vs trajno delali, ako bi se jim kaj povišala vsakdanja plača (en goldinar, nekaj čez), in ako bi se taka plača delila vsak teden, ne pa vsak mesec, kakor do zdaj. Delo je samo po sebi res težavno, zato se pridobi le malo delavcev, kjer se podajajo najsi v Trst v tovarne.

Javni plesi ne le ob nedeljah ampak tudi ob ponedeljkih razjedajo ne samo gmotne, ampak tudi dušne moči naše revne mladine. Veliko bolje bi bilo, ako bi se združila pevska društva različnih krajev, in bi se gojila bratovska ljubezen; tako bi se ne potrosilo toliko denarja. — Letos n. pr. bi morali tukaj praznovati dvajsetletnico sl. tabora, zdi se pa, da ima naša mladina vse druge misli. —

Vsi pričakujejo željno rešitve prošnje za ustanovitev državne trtnice v občini Dolini. — Bog daj, da bi bila rešena v kratkem in ugodno!

Iz Rihemberka. Dovolite g. urednik par vrstic v Vaš list, saj tako iz naše doline so redki dopisi; sedaj pa ko nas je N. Eks. gosp. c. kr. namestnik počastil še svojim pohodom, moramo svetu naznaniti, da se obč. očetje res pri vsaki priliki trudijo za naše občne koristi.

Na dan prihoda N. E. je naš župan v navzočnosti gosp. županov iz Šmarij in Gaberja podal kar tri prošnje N. Eks. celenci: za farno rihemberško cerkev, ki se uže od l. 1832. na novo zida, za dovršenje dela pri okrajni cesti Komen — „Ravnjak“ — in za nadaljevanje dela „braniške ceste. Braniško dolino je župan razkazal Nj. E. iz grada g. grofa Lanthierija, cesta „Ravnjak“ pa na licu mesta po vsej cesti, ki je še v delu. —

Danes pišem z nade, da se bode cesta po Ravnjaku na državno podporo hitro delala, in ravno tako, da se razpiše dražba dela še dveh mostov na braniški cesti „Lisjakovše“ in „Jevanček“, — kakor tudi dela ceste od Šmarneke poti — Lisjaki — Hmeljaki za 11.000 gl. —

Moram še omeniti, da pripomorejo, ko se prične delo te ceste, občine Gaberje s 500 gl., Smarje s 600 gl. in Rihemberk s 600 gl. tako, da cesta bi

bila stem v l. 1900. odprta, varna pred povodnijo, še bolj pa pred silovito burjo.

Gotovo ne bode ta cesta še po celem cesti s tem popolnoma izdelana, ker ostane semtertje še kaj za zravnati in razširiti, a stavimo upanje glede tega dela do visoke vlade in našega vis. dež. zbora.

Res je sicer, da so pred leti obljubovale občine večje doneske, toda trtna uš, rosa, oidijum in Bog vedi še kaj, so izvršitev obljub onemogočile, kar bode gotovo in mora biti znano visoki vladi, ki z ozirom na to podeljuje semtertje podpore.

Tukaj nam je vlada pripomogla do naprave ameriške trtnice, o kateri mora vsakdo preprišati se, da se vzgledno zderžuje. — C. kr. kmetijsko društvo je razdelilo tudi letos bolj vzglednim trto-rejcem darila in svetinje. (Bilo je rečeno, da dobijo darila bolj ubožni, vsled tega niso nekateri srednji posestniki predložili prošnji; splošno se vse priložuje čez to razdelitev).

Visoko c. kr. ministerstvo za poljedelstvo je na prošnjo tega županstva sedaj razpisalo 10 premij po 50 gl. manj premožnim trto-rejcem županstva rihemberškega, ki so zarodili in vcepili najmanje 1/4 orala ameriških trt. Prošnje je predložiti po županstvu do 22. avgusta t. l.

O teh premijah upamo, da bode se sedaj ravnalo po razglasu vis. ministerstva, ter da bodo naši prvi občinski zastopniki imeli besedo priporočati manj promozne vzgledne trto-rejce za darila, ter le takim potom jim bomo klicali slavo za njihov trud in delovanje.

Pravicoljub.

Iz Štanjela. Zvonjenje, pokanje s topiči, slavolok, zastave so pričale v nedeljo, da se mora goditi v starem mestu Štanjelu na Krasu nekaj posebnega. In res jo bilo tako. Štanjel je praznoval redko slavnost, da se je do visoke duhovniške časti iz njegove srede pospel mož, v katerem zreta cerkev in narod odločnega branitelja svojih pravic. Na kratko povedano, g. Jože Abram je imel novo mašo.

Ob 10. uri se je podal g. novomašnik v spremstvu svojih domačih, duhovščine in gostov v cerkev, ki je po sedanjem g. kuratu Štrancarja za ju dobila kaj lepo notranje lice. Po odpetem „Veni Creator“ je bila propoved, in sicer je propovedoval dr. Krek. Ljudstvo je pazno poslušalo dobro znanega prvobornitelja za ljud. pravice. V krasnem primerjanju človeških telesnih potreb z njegovimi duševnimi, katerim najdemo pomoči in utehe v sv. zakramentih, je govornik zbudil veliko zanimanje in napravil globok utis.

Sledila je maša. Petje je bilo, ako uvažujemo moči, s katerimi razpolaga organist in pevovodja, tako rekoč dob. Prirznati je morai vsak, da so napravili pevci in pevovodja, kar so mogli. G. novomašnik je daroval Vsemogočnemu svojo prvo daritev jako mirno, lepo in zbrano. kar ni v toli ganljivem in slovesnem momentu vedno lahko. Z zahvalnico „Te Deum“ in blagoslovom je bil zaključen slovesni cerkveni del.

Pri drugem delu novomašniškega slavja, pri obedu so govorili dr. Krek, g. dekan Lukežič, g. kurat Štrancar in dr. Največ zabave in zanimanja pa je zbudil č. g. Štunder, ki je večkrat govoril v verzih kar tako, kot da jih ima v ro kavu. —

Bilo je spomladi. Mladi vojvoda je takoj začel trudapolno delo. Sedel je pri oknu in pisal. Krasno sonce ga je milo vabilo, da bi šel na čisti zrak, pički so krasno prepevali, slišal je veselo vpitje izgrajočih se otrok, pa za vse to se ni menil. Tiho je sedel pri zvezku in se skrbno trudil, da bi v resnici lepo pisal. Napredek je bil občudovanja vreden. Zastoj se je trudil stari učitelj, da bi spoznal, kaj navdušuje mladega vojvoda k taki pridnosti. Koncem tedna pa je Henrik hitel dedu pokazat sad svoje pridnosti. Kralj Karol X. mu da obljubljenih 50 cekinov radoveden, kaj bo Henrik storil z njimi. Mladi princ pa teče v sobo k učitelju in mu ves vesel izroči 1000 frankov z besedami: „Tukaj, moj dobri učitelj, je plažilo za mojo pridnost. Le zato sem bil tako marljiv in pazljiv, da sem Vas mogel rešiti velikih skrbi.“

Kako je bil njegov učitelj vesel si lahko mislimo.

Tako dobro srce je torej že ko majhno dete imel knez, ki so se ga Francozi tako branili imeti na prestolu.

bami pridnosti, ter ju tako zopet spraviti v dobro voljo.

Nekega dne pa svojega dobrega učitelja nikakor ni mogel vdobrovoljiti, če tudi se je na vso moč trudil; učenik je bil bolj in bolj žalosten, da, mladi princ je videl večkrat celo solzo v njegovih očeh. Zastoj ga je Henrik povpraševal po vzroku, učenik mu ni hotel naravnost odgovoriti. Vzrok njegovi žalosti je slednjič zvedel mali Henrik od nekega kraljevega služabnika. Učiteljev sin je namreč iz lakomnosti naredil 1000 frankov dolga, ki ga pa oče ni imel s čim plačati. Od tod torej žalost. Ali glej, tu se je pokazalo dobro serce mladega princa. Drugi dan pri zajuterku reče on z ljubkim glasom Karolu X.: „Ded, ali bi mi dal nekaj lepega, če bi jaz celi teden prav lepo pisal?“

„Da, moj ljubček!“ odgovori mu ta.

„Ali mi boš dal 50 Luisdorov?“ —

„50 cekinov? To je mnogo! Čemu ti pa bodo?“

„Tega pa ne povem, za zdaj je to še moja skrivnost.“

Smehljaje se mu je obljubil kralj to veliko vsoto, če bo res lepo pisal.

Ostal je le spomin. In v spominu na to slavje kličemo novomašniku, naj ga Bog ohrani dolgo v prospah cerkve, v srečo ljudstva in ponos naroda! Živel!

NOVICE.

Č. g. Dermastia je odpotoval na Krk k Presv. g. dr. Antonu Mahniču.

Zlata maša. Veleč. gospod častni kanonik, konzis. svetnik in vpokojeni knezoškofjski kancelar Martin Pogačar je obhajal 31. julija 1899. petdesetletnico svojega posvečenja v duhovnika.

Nova maša. V nedeljo, dne 6. avgusta je praznoval vrli slovenski zvonjenjem vže ves teden. Iz njegove srede izišli č. g. Ciril Metod Vuja je namreč ta dan pel svojo novo mašo. Solkan se je ta dan res pokazal, kako časti svoje ljudi, zakaj lahko rečemo, da je bila vsa vas praznično in slavnostno okrašena in ne samo ceste, po katerih je bil sprevod, cerkev in kraj slavnostnega obeda. Slovesnost sama se je izvršila kar najbolje, slavnostni govornik, č. g. I. Dermastia je govoril krepko in lepo; — govoril je, kakor zna on! Ta dan je bil res dan čistega, nekalgjenega veselja za č. g. novomašnika stariše, sorodnike in znance, prijatelje in sploh za vse povablence in solkanske vrle občinarje. Prepričan sem, da ostane vsem tudi spomin na ta dan vedno lep kakor je bil dan sam. Posebno pa želim č. g. novomašniku, da bi vedno z veseljem in ponosom zrl v duhu na ta sveti dan in da bi ga ljubi Bog ohrani! Cerkev in narodu še dolgo vrsto let v dušnem in telesnem zdravju! Živel Ciril!!

Prvi podučeni shod "slovenskega vzajemno-podpornega društva za zavarovanje goveje živine v Gorici" bo začetkom meseca septembra v slovenski kmetijski šoli. Dnevni red bomo kasneje naznanili. Tega shoda se bodo lahko vdeležili tudi vnanji kmetje.

Cerkvena umetnost. Zadnja leta so začeli po naših gorah cerkve slikati. Naj spomnim le na Kobarič, Libušnje, Volče, Podmelec in, kot poroča 22. št. Pr. L., na Gor. Trebušo. Kakor videti, so dobili ljudje veselje za slikane cerkve. Gotovo je dobro znamenje, da so se jeli zanimati za cerveno umetnost, saj vemo, da versko življenje spi, kadar ljudem ni marj za cerveno umetnost. Vender pa nas to novo zanimanje za cerveno umetnost nekako skrbi.

Da nas po pravici skrbi, pridite n. p. pogledat, kako je poslikana farna cerkev v Volčah (delal Fr. Seljak), ali pa v Podmelcu. Tukaj je na stropu podoba Dobrega Pastirja. Ko so jo ljudje prvokrat videli, so dejali: to niso ovce, to so srne: Ljudski glas, božji glas! In v Podmelcu je "slikal" Fr. Seljak, preden je odšel v Trebušo. Zato ne umemo kako more dopisnik iz Trebuše trditi, da je Fr. Seljak v zadnjih letih dovolj napredoval, da mu lahko zaupamo slikanje vsake cerkve. A ni nam namen prerokati se s trabaškimi dopisniki. Niti ocenjati Fr. Seljaka, povejmo rajne par splošnih resnic.

Pri cerkvenih delih pride slikanje zadnje na vrsto. Prvo je stavba, drugo oprava, tretje še leslikanje. Zdej mi pa pokazite v naših gorah cerkveno stavbo, ki bi zaslužila, da jo umetnik poslika! In če jo najdete, Volče, Podmelec, Trebuša ne bodo. In cerkvena oprava? O jej!

Slednjega rodu naloga je skrbeti za dostojno cerkveno opravo. Tukaj bi rad eno povedal na adresu društva vednega češčenja v Gorici, pa počakajmo razstave. Kdor pa zna eno ped naprej misliti, naj svetuje, da bodo naši znananci zidali cerkve, ki bodo imele stene za slike. Vse druge je izgubljeno delo in zavržen denar.

Dijaška veselica v Tolminu. O tej posnemamo iz "Soče" to-le: "Po veselici (ki naj bi bila nek unicum Ur.) je pričel živahen ples, katerega je otvorila gospa Albertina dr. Trillerjeva; ples je trajal do poznih ur.

Udeležba pri tej veselici je pokazala, da naši abiturijentje uživajo dokaj simpatij pri našem občinstvu, dijaki pa so pokazali, da te simpatije tudi razlikujejo. Trud, kateri so imeli s prireditvijo veselice, ter izvajanje iste kaže, da ti mladi gospodje imajo dokaj enerzijske in resne volje, in iz te mladine, — našega upa, — postanejo možje, uneti za resno, pozitivno delo, možje, kakoršnih naš narod na Goriskem potrebuje v obilici. Po začrtani poti naprej hodite v blagor našega toliko zatiranega naroda! Pokazali ste, da imate smisla za to dovolj! Zato: Slava Vam in Vašim podpirateljem, kateri Vam ne odtegnejo roke, da dosežete svoj cilj!"

Da, mladina je naš up in narod pričakuje od nje pomoči, povzdige, rešitve. Do te rešitve ga more dovesti samo resno, vstrajno, pozitivno delo. In narod, ki je na vsej črti ukovan v okove, potrebuje na vsej črti pozitivnega dela. Kaj pa naj znači to: pozitivno delo? Dandanes se pojmi tako mešajo, da treba res skoro vsaki besedi komentarija. Pozitivno delo bi imenovali delo; ki ima stalne in blagodejne uspehe, delo, ki pomore faktično onemu, kateremu velja, delo, ob katerega učinkih se čuti povzdignjenega, utrjenega oni, bodisi narod ali pojedina oseba, katera je bila pred tem delom potrebna tega dela.

Pozitivno delo se mora torej ravnati po potrebah, ki jih ima kdo. O potrebah našega naroda ni potreba, da bi tukaj razpravljali, ko so znane vsakemu, in gotovo tudi gg. abiturijentom, — "našemu upu". Ranam treba primernege leka, primernegega zdravljenja, ako nočemo, da se še bolj razpalijo, shušajo in tako uničijo telo, katero razjedajo. Gospodje abiturijentje so se veseljačili celo popoldna, plesali do poznih ur in so pokazali, — kakor piše "Soča", — "dokaj enerzijske in resne volje in iz te mladine, — našega upa, — postanejo možje. uneti za pozitivno delo, možje, kakoršnih potrebuje naš narod".

Da se nas ne bo napačno sodilo, naj omenimo takoj, da nimamo ničesar proti temu, ako se gg. abiturijentje po dolgih osmih napornih letih na gimnaziji povesele in si razvedre utrjeni duh. Ne, mi jim to iz srca privoščimo in želimo, naj bi nikdo po taki zabavi ne imel ni fizičnega ni moralnega mačka. Protestujemo in odločno zankamo pa, da bi bilo to, kar so gg. abiturijentje napravili v Tolminu, kako — pozitivno delo. Obzaluje mo, da se gg. abiturijente s takimi sicer laskavimi dopisi, kakor ga je prinesla "Soča", nekako prepričuje in jim usiljuje misel, da je taka veselica s plesom do poznih ur — pozitivno delo, ki naj služi v blagor našega toliko zatiranega naroda. Tako naziranje in usiljevanje takega naziranja je napačno in narodu škodljivo!

Gg. abiturijentje, Vam na srce resno besedo! Narod slovenski, kateri naj bi moral po nakanah in navalih nasprotnikov izginiti v morju tujine, zre na Vas poseč, željno pričakujoč od Vas gotove rešitve. Z delom, ne s frazami, ki le slepe in škodujejo, je mogoče rešiti narod. Širna polja leže pred Vami, prostrani delokrog Vašega prihodnjega delovanja. Na vseh poljih treba narodu delavce, povzetnih, požrtvovalnih delavcev. Pohitite torej vsak na svoje polje, v določen si krog svojega delovanja, in priporočite narodu dejanski do povzdige in procvita. Vaše delo naj sloni na trdnih tleh, na neomajljivih pravih načelih, ker le iz dobrih tal je pričakovati dobrih sadov. Z Vami Bog in sreča junaška! Pokazite narodu, da umete prav, kaj je pozitivno delo, ker le po tem Vas bo narod sodil in presodil vsi ali po alil ali obsodil!

Novo slovensko dramo je spisal profesor Stritar na Dunaju. Drama se imenuje "Logarjevi" im je spisana v petih dejanjih. Kakor čujemo, izide to delo v posebni knjižici.

Vreme. Zadnje dni je zavladała neznočna vročina skoro po vsej Evropi. Razna meteorološka opazovanja so dognala, da ni bilo v mnogih krajih že nad 50 let take vročine, kakošna je ravno zdej nastopila.

V Višnjaju v Istri je razpustilo c. in kr. tržaško namestništvo občinski zastop. Vladi ni ljubo, da je pred kratkem pri zopetnih volitvah v prvi razred zmagała hrvatska stranka. Se bomo morda čudili temu koraku? Ne. Čudno bi bilo, ako bi vlada ne bila storila tega koraka; je že tako, vedno po starem.

Imenovanje. Gostud, Ivan Budin, policijski svetnik v Trstu, je imenovan višjim svetnikom pri ravnostem redarstvu.

Tombola v Št. Petru. Za cerkvijo na travniku je priredila "Slovenska zveza" v Št. Petru 30. m. m. javno tombolo. Ljudij se je zbralo do 3000. Po peti uri je pričel koncert vojaške godbe in proti 6^{1/2} tombola. Vseh skupaj je bilo izklicanih 43 števil. Činkvino so dobile štiri osebe. Po tomboli je bil koncert z zabavo v prostorih "Kmetijske zadruge", kjer se je tudi pelo. Zvečer je bila tudi kaj lepa razsvetljava, umetni ognji so čarobno razsvetljavali temno noč. Gledé na uspeh treba pripomniti, da je bilo prodanih vse premano srečk. Taki nameni zahtevajo večje požrtvovalnosti.

Car Nikolaj in ljudska izobrazba. Na cesarjevo povelje priporočá minister za ljudsko izobrazbo ustanovitev konviktov za praktično delovanje dijakov in dijaških konviktov pod vodstvom profesorjev. Za konvikte je nakazanih 3,262.000

rubljev, za prve zavode pa letnih 32.400 rubljev

Predsedstvo republike San Domingo je prevzel po zavratnem umoru generala Neureaux-a general Fignero. Ljudstvo ni z njim nič kaj zadovoljno, zato prestreže in ruje proti njemu.

Proti agitaciji "Los von Rom" so priredili 31. m. m. tirolski katoliki impozantni shod. Nad 13.000 zastopnikov iz vseh krajev nemškega Tirola je prihitelo na shod, kateremu je predsedoval poslanec dr. Wackerell. Shod sta pozdravila med drugimi tudi kardinal Haller in deželni glavar Ebenhoch; 25 godeb je povelečevalo shod, na katerem so se vsi ogrevali za staro geslo: "Za Boga, cesarja in domovino".

Komedija razkralja Milana v Belgradu se nadaljuje. Žal, da zahteva ta kruta, samovoljna komedija, ta nesročá srbskega naroda, toliko žrtev. Ali kakor ne more krivica dalj časa slaviti svojega slavlja, tako se tudi Milanova spletkarenja razkrinkujejo čim dalje bolj. Mnoge, katere je nagli sod obsodil v večletno ječo, so spoznali za nedolžne, in ako jim niso še vrnilo prostosti, bodo to morali storiti v kratkem, ako ne najde Milan zopet dovolj propalic, ki mu zastavijo hrbet in ga za hipec nekoliko obvarujejo "opravičenih" sumničenj.

"Dom tržiških Slovencev". Z lastnikom prostorov "Pri zelenem hribu", g. Koslerjom iz Ljubljane, so sklenili tržiški rodoljubi pogodbo za pet let. Pogodbo je podpisal dr. Gregorin v imenu "Čitalnice", "Del. podpornega društva", "Kola" in posojilnice. Tudi "Sokol" dobi v tem domu prostore. Torej, — tako rekoč tržiški "Narodom dom".

Česki visokošolci so dospeli večeraj na svojem znanstvenem potovanju v Celje. Umeje, se, da so prijazni celjski nemčurji ukrenili vse, da bi zabranili ta pohod, ki bi nekoliko (!) očrnil sijaj celjskega nemštva.

Nesreče. Pri Sjekovcu na Savi je zadela ladija "Hungaria" ob tovrno ladijo, ki je bila naložena s kalcijevim karbidom. Radi silnega udara se je karbid unel in ladija razletela. Škoda znaša 100.000 gl., poleg tega so utonili še trije brodarji. — Pri Carabelli v Floridi so se vsled velikega viharja razbile štiri ladije. Tudi mesto samo je skoro popolnoma uničeno. — Blizu Lesine se je razpočil preteklo soboto so parni kotel na ladiji "Adler"; pri tem so bili ubiti štirje pomorski in pomorski častnik pl. Grabmayer. — Strla je udarila 31. m. m. v hišo g. Jagodnika v Tominjah na Notranjskem. Hiši dveh posestnikov sta pogoreli do tal z vsemi gospodarskimi poslopji. — Pri Reki so utonili trije podčastniki in dva mornarja. Zvornila se je namreč ladija, v kateri so se vozili.

Nemiri. V Weissenfelsu je prišlo med češkimi in nemškimi delavci do velikih nasprotij in konečno do spopadov. Trije Čehi so smrtno nevano ranjeni, 16 je težko ranjenih, mnogo pa lahko poškodovanih. Osem nemških delavcev, ki so provzročili poboj, so deli pod ključ.

V državnem proračunu za prihodnje leto so nastopni novi izdatki: 4.000.000 gl. za zvišanje oficirskih plač, 4.000.000 gl. za zvišanje plač državnih slugam, 3.000.000 gl. za železniške službenice, 1.000.000 gl. za finančno stražo in orožnike. Jako lepo, toda kje so drugi tudi potrebni stanovi, kje je ostal naš kmet? Njega ni!

Visoke šole na Ruskem. Da bi se ne prenapolnile visoke šole v Petrogradu in Moskvi, so sklenili, da se ne sme, počenši od prihodnjega šolskega leta, sprejeti v te šole nobenega dijaka iz drugih šolskih okrajev. Absolvirani dijaki srednjih šol morajo osled pohajati visoke šole, ki obstoje v onem šolskem okraju, v katerem so dovršili srednje šole.

Iz Americe v Evropo. Statistično dokazano je, da je prišlo letos v mesecih maju in juniju 40.000 oseb iz Amerike nazaj v Evropo. Gotovo bi se ne bili povrnili, ako bi se jim bilo godilo tako, kakor se jim je pripovedovalo pred odhodom v novo deželo. Zato povabljam zopet in zopet: ne v Ameriko!

"Narod" proslavlja heretika Husa in napada cerkev kot najhujšo nesramnico. Blati katoliško cerkev, papeža, skofe in cerkveni zbor kostniški, da bi opravičil Husa in ga postavil pred svet kot mučenika. Navode, zastoj perš zamorca!

"Naša straža". Kot ustanovniki so nadalje vplačali:

Knezofski dr. Ant. B. Jeglič (II.) 100 K. — Čudrman Janez, kurat v Begunjah, 10 K. — Seweiger Franc, deželni poslanec (II.) 30 K. — Matija Erjavec, dekan v Vipavi, 50 K. — Ivan Koruza, župni upravitelj v Klani, 10 K. — Neimenovanec iz Kamnika 10 K. — Martin

Narobe, župnik v Zapogah, 10 K. — Dr. Gregor Pečjak, kapelan pri sv. Jakobu v Ljubljani, 10 K. — Fr. Ferjančič, kapelan pri sv. Jakobu v Ljubljani, 10 K. — Marko Vales. kurat na Branič, 10 K. — Janez Gujezda, profesor v Ljubljani, 10 K. — Jakob Gomilšak, profesor v Trstu, 10 K. — Dr. Matej Pretner, odvetnik v Trstu, 20 K;

Kot letniki:

Lovšin Janez, administrator v Polomu, 2 K. — Jožef Zelen, deželni poslanec, 4 K. — Primož Pakič, deželni poslanec, 2 K. — Fran Košćak, deželni poslanec, 4 K. — Fran Modic, deželni poslanec, 2 K. — Azman Janez, deželni poslanec, 4 K. — Valentin Pipan, vikar ua Srednjem, 4 K. — Janez Jarec, dekanjski upravitelj v Ročinju, 2 K. — Frane Bernik, kapelan v Vrtniki, 4 K. — Jožef Ličan, kapelan v Št. Petru pri Gorici, 2 K. — Franc Silvester v Vipavi 2 K. — Mirko Perhavec, v Vipavi, 2 K. — Anton Uršič, v Št. Vidu 2 K. — Ivan Lavrenčič na Vrhpolji 2 K. — A. Šuta, župnik pri Sv. Marjeti niže Ptuja 2 K. — Fr Schreiner, kapelan pri Sv. Marjeti niže Ptuja 2 K. — Jure Dolžan, župnik, Vodice (Prim.) 2 K. — Matej Markič, župnik na Golcu (Prim.) 2 K. — Matej Sanković Soldatič, posestnik, Dane (Prim.) 2 K. — Mil. Schmid, župnik v Solčavi 6 kron.

Društva:

Hranilnica in posojilnica v Sinči vesi 20 K. — Konsumna društvo v Starom Trgu 10 K. — Kmetijska družba za Trst, in okolico 10 K.

Darila:

Skupilo Schwentnerja za knjižico "Slovensko vseučilišče" 8 K. 96 v. — A. St. S. 2 K. — Vesela družba v Finžgarjevi gostilni na Brezjah 2 K. — V starotrškem župnišči nabral Janez Rotner 23 K. 20 v. — Anton Kocbek nabral 11 K.

Zahvala.

Podpisani, ki je v nedeljo daroval v Solkanu vsemočnemu svojo prvo nektravo daritev, si šteje v dolžnost, da se zahvali vsem, ki so pripomogli, da se je to slavje res lepo izvršilo. Zahvaljuje se g. župniku, ki je poskrbel, da se je z okrašenjem cerkve tako povelečala vsa slovesnost, g. kaplanu prepovedniku, g. županu za okrašenje vasi in prepuščenje svojih prostorov, v katerih se je vršil drugi del novomašniške slavnosti, g. nadučitelju in pevcom, ki so res izborno rešili svojo težavno nalogo, oč. duhovščini in sploh vsem, ki so pripomogli v povzdigo tega meni toli pomembnega dne. Bog povrni vsem!

Ciril Metod Vuja.

Štev. 571

op.

Razglas.

Naznanja se, da

JAVNA DRAŽBA

zastavil II. četrtleta t. j. mesecev

aprila, maja in junija 1898

začne v

ponedeljek, dne 11. septembra 1899.

in se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastavnice

in z njo združena hranilnica.

V Gorici, dne 10. avgusta 1899.

Ed. Pavlin,

v Gorici

v Nunskih ulicah št. 10.

nasproti gostilne „Belega Zajca“ usoja priporočiti pred. duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo nagrobnih vencev vsake vrste, rož za cerkve, palm, šopkov za nove maše in poroke, vsedenih sveč, mrtvaških oblek, rakev vsake velikosti, zlatih čerk. lesenih stajal za palme, zlatih loncev, svilnatih trakov vsake širjave in barv, črno rumenih, trobojnic bisernih vencev, papirja (mansete) za šopke, papirja v vsakih barvah za izdelovanje cvetic.

Belega in črnega papirja in zlatih nog za rakeve, zlata za olepšanje.

Vse po najnižjih cenah

Opozarjam tudi da tiskam črke na derilo in sprejeman vsa v to stroko spadajoča dela.

Konsumna zaloga olja

razpošiljatve iz glavnih pridelkov od 5. litrov naprej (prosto Gorica).

Olje jedilno fino	32 krajerjev
" dalmatinsko	36 "
" istersko	40 "
" namizno I.a	44 "
" " najfinejše	48 "
" " extra	56 "
" " specialitetno	60 "
" Poseb. za cerkveno luč	38 "

Anton Širca

Gorica, nunska ulica 12.

Odlikovan fotografski ateljer

ANT. JERKIC

v Gorici

na Travniku št. 11.

podružnica v Trstu na Akvedotu šte. 25
riporoča se svojim rojakom v mestu in na deželi.

Teodor Slabanja

srebrar

ulica Morelli 12. — GORICA, — ulica Morelli 12

uljudno priporoča ve-
leč. duhovščini svo-
jo znano dalavnico za
napravljanje novih in
ponavljanje starih
cerkvenih posod in
orodij kakor tudi
strelovode najboljših
iznajdeb po najnižjih
cenah, da se ne boji
konkurence.

Da si pa morejo tu-
di bolj revne cerk-
ve naročiti cerkvenega kovinskega
blaga, olajšuje jim to zgoraj ome-
njeni s tem, da jim je pripravljati
blago, ako mu potem to izplačujejo
na obroke. Obroke si pa preč. p.
n. gospod naročevalec sam lahko
doloci.

Pošilja vsako blago poštne prosto!

Anton Obidič,

čevljar

v Semeniški ulici št. 4

v Gorici,

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri
za gospe in gospode.

Naročila se izvršuje hitro
Priporoča dalje tudi svojo.

Anton PečenkoVrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina
iz vipavskih furlanskih,
briskih, dal-
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po
železnici na vse kraje avstro-ogerske
monarhije v sodih od 36 litrov naprej.
Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cne zmerne. Postrežba poštena.

Nova delavnica

cerkvenih posod in orodij.

Gorica, magistratna ulica št. 8.

Podpisani vsoja si naznaniti preč
duhovščini, da je odprl novo delavnico
cerkvenih orodij in posod ter se priporoča
za naročbe svečnikov, svetilnic itd. v vsa-
kovrstni kovini in v vsakem slogu po
najnižjih cenah.

Ker še nima ilustrovanih cenikov,
pošlje po želji preč. duhovščini obrise
raznih posod in orodja.

Priporoča se tudi za popraviljenje
rabljenih reči, jih zopet posrebrni in po-
zlati, tako da dobijo prvotno stanje.

Izdeluje strelovode po najboljših iz-
najdbah in popravlja že rabljene.

Vdani

Franc Leban

srebrar.

NOVA ZALOGA.

1. Mošnički za denar od 10 kr. navzgor, listnice (Briefaschen), ta-
bačnice, žepnice za smodke in svalčice (cigarete).
2. Žepni nožiči od 15 kr. navzgor.
3. Umetnih cvetlic obstojni deli in svilen papir.
4. Pergamenten papir za zavijanje masla, pravi po 70 in 90 kr. kil.
5. Sv. podobe, tudi s slovenskim napisom v polah in prirezane, 100
od 30 kr. navzgor.
6. Vpisovalne knjige raznovrstne velikosti in debelosti od 4 kr. do 12
gl. komad.
7. Molitveniki (mašne knjige) od 12 kr. do 4 gl. komad.

Sicer pa so v zalogi raznovrstne pisarniške in šolske potrebščine
po tekmovalnih (konkurenčnih) cenah.

Za naročila priporoča se najuljudnejše

G. LIKAR.

Gorica, dne izdanega lista.

Prva slovenska trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

prej G. Darbo

GORICA — pred nadškofijo št. 9. — GORICA

Priporočata po najnižih cenah svojo bogato zalogo najboljšega štajer-
skega železa in pioščevine raznega obrtniškega, poljedelskega, vinograd-
skega in pohišnega orodja. Prevzemata naročila za vse stavbe in podjetja.
Glavna zaloga za Gorico in okolico izdelkov c. kr. priv. tovarne; pri-
poznano najboljših kotlov od g. Nussbaum-a v Ajdovščini po tovarni-
ških cenah.

Edina zaloga najboljšega koroškega acalon in terescian jekla. —
Zaloga Portland in roman cementa. — Česar ni v zalogi priskrbi se
nemudoma.

Kupujeta staro železo in kovine po najvišji ceni!

Vsako naročilo izvrši se nemudoma in vestno!

mazila; repase za kilo, obveze in drugo kirurško opravo, pogačo za pse; toaletno milo in drugo
lepodišeče blago (parfumerije); potrebščine za fotografijo itd.

Mirodilnica (drogerija)

u Tržni ulici v poslop. okrož. sodišča
je bogato založena

z blagom najboljše vrste

ter more na drobno in debelo po
skromnih cenah postreči kmeto-
valcem in obrtnikom, gospodarjem
in gospodinjam in vsem zasebni-
kom, ki potrebujejo mirodilniškega
blaga.

Posebno se priporočamo cerkvenim
oblastim, županstvom uradom, šolskim
vodstvom, društvom, javnim in priv-
zavodom, tvornicam, mojstrom, trgov-
cem, živinozdravnikom, pirotehnikom
itd. Priporočamo zlasti barve suhe in
oljuate, anilina in lesna barvila za
obleko, bronz; pokosti (lake), sušilo,
kit, zamazko, votlič. razne krede, fini ce-
ment portlandski, čopiče, šteti oterace
za noge, šablone, zamaške, gobe, milo;
sveče, užigalice, petrolej; najfinje žveplo
in bakreni vitrijol; cevi in druge reči,
iz kavčuka (galoše); razne soli, zdra-
vilna zelišča, mineralne vode cedike
(gume), cerkveno kadilo in kot primoso
dišeči storaks; razna čistila, gladila in
mazila; repase za kilo, obveze in drugo kirurško opravo, pogačo za pse; toaletno milo in drugo
lepodišeče blago (parfumerije); potrebščine za fotografijo itd.

Pozor**kolesarji!**

Pristna ameriška kolesa

"TRIBUNE"

Najbolja in najlažje tekoča kolesa sveta! Snov in delo sta nedosegljiva.

Jamči se za dve leti.

Glavni zastopnik

ALEKS. PFEFFER

v Solkanu.

Zaloge: V GORICI: Karol Komel, Semeniška ulica št. 8.
V TRSTU: Anton Škrl, ulica San Lazzaro št. 6; Gessi in
Paolini, ulica Molin piccolo št. 2.
V LJUBLJANI: Ernst Speil, Turjaški trg št. 1.

Odlikovana tovarna

in velika

zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak

v Solkanu pri Gorici, nasproti gostilne Mozetiča (Droč).

Prevzema vsako naročilo v mizarski ali strugarski stroki od
priprostega do najličnejšega izdelka.

Izdeluje točno in po najnižjih cenah,

da se ne boji nikake konkurence.

BOGATO

preskrbjena zaloga

oblakov (remeša)

v najrazličnejših

vrstah.

Kulantna postrežba.

ZALOGA

vseh, k mizarski

in

strugarski stroki

spadajočih potrebščin.

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne
pijače, n. pr.: Francoski Cognac, pristni
krajski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, gorušice (Senf)
ter drugo u to stroko spadajoče blago.
Postrežba točna in po zmerni cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin

trgovca v Semeniški ulici št. 1

v hiši, kjer je „Trgovsko-obrtno-zadruga“.

Saunig & Dekleva

V GORICI — Nunske ulice 14-16 — V GORICI

prodajalnica in edina mehanična popravjalnica

šivalnih strojev

Brez konkurence! V zalogi se na-
haja nad 100 šivalnih strojev, n. p. za
čevljarje, krojače in šivilje. Vsi stroji za
šivilje se vabje od 32 gld. naprej.

V zalogi imata tudi dvokolesa, pu-
ške in samokrese.